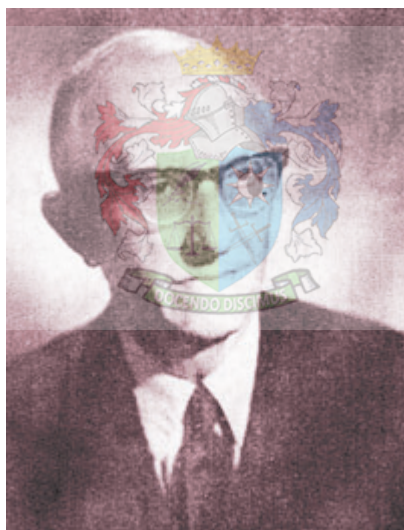

Pe profesorul universitar de excepție Cristea Mateescu, l-am cunoscut, ca nume, în 1970 când am venit ca asistent prin concurs la Institutul de Construcții din București (azi Universitatea Tehnică de Construcții). Se obișnuia atunci convocarea unei adunări generale, pentru a se analiza activitatea depusă de cadrele didactice și rezultatele obținute de studenți... Întrebam și eu colegii aflați în preajma mea, care este cutare sau cutare profesor, de care auzisem. Trecuseră cam două ore și jumătate, de la începerea "adunării generale", dar o parte dintre mai tinerii mei colegi, încep să se agite. Nu știam care-i motivul și curios am întrebat ce se întâmplă?! Mi s-a răspuns că nu s-au hotărât, cum vor acționa pentru a-l sărbători pe tovarășul (așa era pe atunci) profesor Cristea Mateescu, căci ziua sa de naștere este 23 august. În această zi, atunci se sărbătorea și ziua națională a României, când cu toții trebuia să "mergem" la defilare.

Așa l-am cunoscut, pe cel care din anul 1955, a fost ales membru corespondent al Academiei Române iar acum, eram și eu "coleg" (?!), cu acest om modest, tăcut și zâmbitor, care nu după mult timp, în 1974, a fost primit ca membru titular.

Am fost curios, așa putea spune, a-l cunoaște pe acest om, care mă impresionase în primul rând prin atitudinea sa de o modestie și o simplitate, ieșită din comun. Știam acum, că s-a născut la Caracal în 1894, oraș în care a văzut lumina zilei și marele actor, scriitor, regizor și profesor, Ștefan Braborescu (primul și probabil singurul "artist al poporului" din Cluj).

Se știe că a început liceul la Craiova și l-a terminat la Buzău, în 1913, anul în care a susținut și examenul de admitere la Școala Națională de Poduri și Șosele din București, fiind admis, primul dintre candidații reușiți. La absolvire în anul 1918, obține media 19,28 (notele dându-se atunci până la 20), care a rămas în evidențele școlii, ca cea mai mare medie, obținută vreodată de un absolvent. Trebuie remarcat faptul, că începând din clasa I-a primară, până la absolvirea facultății, Cristea Mateescu era recompensat cu premiul I, având media cea mai mare.

În anul 1920, tânărul inginer începe a-și exersa profesia, la Atelierele Grivița din București, fiind numit subșef de secție. Se prezintă apoi la un concurs, în urma căruia beneficiază de o bursă, acordată de Academia Română, pentru o perioadă de doi ani, cu scopul de a studia în Franța și Elveția, amenajările hidraulice ale căderilor de apă. Aici, este apreciat elogios, astfel că la întoarcerea sa în 1922, în țară este angajat la Societatea Anonimă Română "Electrică", chiar dacă din 1920, se încadrase ca asistent la cursul de Mecanică Rațională, al profesorului A. G. Ioachinescu și Rezistența Materialelor predat de profesorul Gheorghe Em. Filipescu. Dovedind o pregătire profesională deosebită și o adevărată vocație pedagogică, își începe activitatea

sa didactică diversă, pentru predarea diferitelor discipline, după cum urmează: în anul universitar 1928-1929 va preda cursul de Geometrie Analitică; 1936-1937, cursul de Rezistența Materialelor la Secția de Mine; 1937-1939, Mecanica Rațională la Facultatea de Construcții; 1939-1941, Mecanica și Rezistența Materialelor la Facultatea de Chimie Industrială și Facultatea de Silvicultură; 1941-1942, Cursul General de Construcții, dar și Regimul și Regularizarea Apelor (introdus la inițiativa sa). Din 1942 până în 1946, va preda doar la Facultatea de Construcții, Mecanica și Rezistența Materialelor, continuând între 1946-1949 să predea Hidraulica, pentru ca după reforma învățământului (din 1948), să rămână doar la Institutul de Construcții București. Aici va rămâne până la pensionare, ca profesor titular și apoi profesor consultant, până la sfârșitul vieții în 1979, 14 iunie.

În calitatea sa de profesor, a văzut că lipsa manualelor pentru studenți, dar și tratatele de specialitate indispensabile în proiectare și execuția lucrărilor de construcții, se face simțită peste tot. Atunci a luat hotărârea de a umple acest gol și a început elaborarea și redactarea diferitelor cursuri și manuale, editate la început prin litografiere, iar apoi prin tipărire. Să amintim o parte din aceste lucrări: Mecanica Rațională - 1938, Regimul și Regularizarea cursurilor de apă - 1941, Mecanica Generală - 1945, Hidraulica - 1946, Hidraulica Teoretică - 1949.

O lucrare deosebit de importantă, extinsă, revizuită și completată la zi, Hidraulica, ediția I - 1961 și ediția a II-a - 1963, se impune în mod deosebit, căci este premiată de Ministerul Educației și Învățământului, fiind apreciată printre cele mai bune cărți de hidraulică din lume. Prin munca neîntreruptă, prin pasiunea și dăruirea sa, academicianul Cristea Mateescu s-a remarcat exemplar în multiple domenii: matematică, construcții civile și industriale, linii aeriene de transport a energiei electrice, consolidări și restaurări ale construcțiilor afectate de cutremur, incendii și alte calamități, baraje, canalizări și alimentări cu apă, încălcări accidentale și dezastre, siguranța construcțiilor etc. Lucrările științifice, elaborate din primele momente după terminarea studiilor, sunt numeroase și în cea mai mare parte, au un caracter de originalitate, ajungând astfel, în urma unor cercetări aprofundate științifice, la rezultate teoretice și practice foarte importante, multe din ele având un caracter de pionierat. Ca urmare a studiilor sale, privind calculul și construcția liniilor aeriene, pentru transportul energiei electrice, a ajuns la rezultate remarcabile, care au condus la elaborarea a o serie de prescripții și normative, pentru a preîntâmpina accidente ce apar adesea, din cauza suprasolicităților accidentale, ca efect al depunerii chiciurii și solicitărilor datorate viscolului și furtunilor.

Cum din păcate astăzi aceste rezultate au fost ignorate, ne confruntăm tot mai des cu dezastre, greu de imaginat. În 1938 a elaborat și susținut teza de doctorat Rezolvarea sistemelor hiperstatice prin două metode: Cross și Filipescu, cu aplicații la structurile spațiale. Ca urmare a dezastruosului seism din 1940, alături de alți mari constructori, printre care și Aurel Beleş, a contribuit la elaborarea Măsurilor de prevedere la construcții în urma cutremurelor. Un fel de normativ, care a fost utilizat până la elaborarea prescripțiilor oficiale. În cea mai mare parte, activitatea sa științifică s-a orientat spre calculul barajelor, prin lucrări, care de cele mai multe ori au fost menționate și apreciate în diverse tratate internaționale. Vom aminti aici: "Considerații critice asupra calculului barajelor de beton"; "Dimensionarea economică a infrastructurii barajelor fluviale"; "Probleme de profilare economică a construcțiilor hidrotehnice" etc. Având la bază o serie de observații în natură și experimentate pe modele, a elaborat o lucrare deosebit de importantă: "Orientări în hidrodinamica subterană", prin care a prezentat un istoric al hidrologiei și studiul hidraulicii subterane în lume, întocmind în același timp și un program de noi studii. Fiind preocupat de studiul aglomerărilor de zăpadă, care aduc un surplus în încărcarea construcțiilor, a recurs la o serie de cercetări teoretice și experimentale, folosindu-se de similitudinea dinamică a antrenării zăpezii de către vânt, într-un tunel aerodinamic. Aceste studii, au fost remarcate elogios, pe plan mondial și considerate printre primele din lume. Bazați pe aceste studii și sub îndrumarea sa, s-a realizat în cadrul marelui

laborator de hidraulică, inaugurat în 1973, la Facultatea de Construcții Hidrotehnice din București, un astfel de tunel hidrodinamic... Pe lângă nenumăratele sale studii științifice, cu aplicații practice, a fost și un neobosit inginer, proiectant și executant, precum: uzine hidroelectrice, hale industriale, plăci curbe și plane subțiri, hala pentru vagoane Concordia de la Ploiești, uzina hidro și termoelectrică de la Sadu - Gorj, baraje din anrocamente cu mască de beton armat, apeducte, etc.

A întocmit mai multe proiecte din beton armat, pentru construcțiile civile și industriale. A condus proiectarea și a supravegheat execuția instalațiilor hidraulice, termice și aerotermice ale construcției Palatului Regal și ale clădirilor adiacente, introducând soluții noi, moderne. Este unul din inginerii, care au participat la primele studii, efectuate după anul 1945, de topografie, hidrologie, dar și de geologie în zona cataractelor și a Porților de Fier ale Dunării. A fost unul dintre cei mai importanți ingineri proiectanți, pentru diversele construcții, ce s-au executat la Ministerul Energiei Electrice și expert la institutele ISPE și ISPH. Pentru proiectarea uzinei Moroieni a primit distincția de Laureat al Premiului de Stat. Dacă am căuta să analizăm, într-un mod detaliat, activitatea sa, atât de diversificată și complexă în domeniul construcțiilor, am avea surpriza, că nu am putea găsi nici o direcție neinvestigată și în care să nu își fi adus propria contribuție, mai ales în marile probleme de interes național. Cred totuși, că cel mai mare merit pe care-l are acest distins om, este acela, de părinte al școlii românești de hidrotehnică. Roadele acestei școli sunt palpabile, evidente prin discipolii săi, care au preluat exemplul acestui mare profesor, contribuind și ei, la realizarea unor valoroase lucrări hidrotehnice, atât în țară, dar și în multe țări de pe mapamond. Așadar, atunci când se va vorbi de hidrotehnică în România, emblema de cinste va fi Cristea Mateescu. De aceea dânsul, este considerat unul dintre cei mai mari ingineri și oameni de știință pe care i-a dat țara noastră, întrunind în același timp, meritul incontestabil al unui profesor remarcabil. Academicianul Radu Voinea, spunea că tot ce a scris acest om, este "adevărată știință", căci toate publicațiile sale, sunt atât de logic și frumos concepute, încât nu-ți vine a crede că o așa de vastă activitate științifică, tehnică și didactică a fost posibilă a fi realizată într-o viață de om... Dar dacă am încercat să sintetizăm, întreaga sa activitate prin câteva rânduri, nu putem să trecem cu vederea și să vedem cum a fost omul Cristea Mateescu.

Apare sub egida Fundației Literar Istorică „STOIKA”

Independența prin cultură

Așa cum era cunoscut, pe lângă modestia sa proverbială, s-a dovedit, în toate împrejurările, a fi un om de o cinste și sinceritate, rar întâlnite, căci iubea adevărul mai presus de orice. Din modestia și simplitatea sa proverbială, a rămas în memoria celor ce l-au cunoscut și au lucrat alături de dânsul, un Om adevărat, pentru tineri un adevărat părinte, iar pentru cei de-o vârstă cu dânsul, un prieten. Pe lângă acumulările sale, de-a lungul timpului în domeniul profesiei, el a adunat și calități, pe care nu mulți dintre noi le pot dobândi: cinstea, demnitatea, sinceritatea, noblețea sufletească, răbdarea, capacitatea de discernământ și aprofundare, credința într-un viitor demn și înălțător, al țării! O minte clară, luminoasă și plină de idei, prin dăruirea de sine, printr-o continuă muncă, a efervescentei creatoare. A fost un adevărat patriot, căci a slujit țara cu o dăruire continuă, dar a suferit, după ieșirea la pensie, ajungând să nu mai poată supraviețui în mod demn, așa cum s-a purtat în toată viața sa.

De aceea, în fiecare lună, foștii săi studenți, deveniți discipoli recunoscători, făceau un fel de "chetă" pentru a-l ajuta. O situație asemănătoare de calvar, pe care a avut-o și un alt academician, fost Președinte al Academiei Române, cu merite deosebite și de asemenea recunoscute și pe plan internațional, Constantin Rădulescu-Motru. În perioada de tristă amintire a socialismului victorios, acești oameni care și-au dăruit întreaga ființă pentru binele acestui popor, au fost chinuți și înjosiți, dar să sperăm că nu se va mai repeta vreodată această istorie dureroasă. A fost un om, un far luminos, pentru cei care l-au înțeles și l-au urmat, pe drumul creației, științei, progresului uman. "Un savant despre a cărui operă ar trebui scrisă, cel puțin o carte!", așa cum mărturisea, unul din discipolii săi, profesorul dr. ing. Hristache Popescu, în cartea sa "100 de personalități în construcții" editată în anul 2006. Prof. dr. ing.

INDEPENDENȚA ROMÂNĂ

Apare sub egida Fundației Literar Istorice „STOIKA”

Independența prin cultură